

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi, tuomas.kaivola@lvm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 7.2.2019 LVM/1731/03/2018

Hallituksen esitys muiden kuin henkilötietojen vapaata liikkuvuutta Euroopan unionissa koskevaksi lainsäädännöksi LVM071:00/2018

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut työryhmän tukemaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1807 muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä vaatimien kansallisten toimenpiteiden toteuttamista. Työryhmän pääasiallisena tarkoituksena on selvittää eri hallinnonaloilla voimassa olevia tiedon sijaintia koskevia vaatimuksia ja niiden vaikutuksia.

Kansallisarkisto katsoo, että asetuksen soveltamisala on epäselvä. Tietojenkäsittelypalvelua ei määritellä eikä sille löydy muutoinkaan yleisesti ja laajasti käytettyä määritelmää. Lähtökohtana kuitenkin on, että tietojen sijaintia koskevat vaatimukset muodostavat selkeän esteen tietojenkäsittelypalveluiden vapaalle tarjonnalle unionissa ja sisämarkkinoilla. Tietojen käsittely sen sijaan määritellään ja tähän määritelmään sisältyy muun muassa tietojen säilyttäminen.

Kansallisarkisto määrää arkistolain (831/1994) perusteella julkishallinnon organisaatioiden pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista. Valtionhallinnon organisaatioiden tulee tämän lain mukaan siirtää pysyvästi säilytettävät asiakirjatietonsa Kansallisarkistoon. Tämä koskee sekä analogisia että sähköisiä asiakirjatietoja. Arkistolaissa on siten tietojen sijaintia koskevia vaatimuksia. Periaate on ollut, että Kansallisarkiston palvelinten tulee sijaita Suomessa.

Suurin osa edellä mainituista asiakirjatiedoista on Kansallisarkiston sähköisten palveluiden kautta haettavissa ja käytettävissä. Jatkossa aineistot myös sisältötunnistetaan ja julkiset tiedot julkaistaan avoimena datana. Tiedot ovat käytettävissä ja hyödynnettävissä asetuksen mukaisiin tarkoituksiin huolimatta siitä, että ne sijaitsevat Suomessa.

Myös arkistolain määräys Kansallisarkiston oikeudesta yksityisen hallussa olevan arkiston tai siihen kuuluvan asiakirjan lunastamisesta rajoittaa tietojen vapaata fyysistä sijaintia. Kansallisarkisto voi lunastaa aineiston, joka on tieteellisen tutkimuksen kannalta tai muusta syystä merkityksellinen ja joka on vaarassa tuhoutua tai hävitä tai se tarjotaan myytäväksi.

Kulttuuriesineiden maastaviennin rajoittamista koskevan lain (933/2016) mukaan vientilupaa edellyttäisivät tieteellisen tai muun erityisen syyn vuoksi arvokkaat arkistot ja kokoelmat sekä niiden osat niiden iästä, alkuperämaasta ja Suomessa oloajasta riippumatta. Tällaisiksi maastavientilupaa edellyttäväksi arkistoiksi ja kokoelmiksi katsotaan esimerkiksi erityistä kulttuurihistoriallista arvoa omaavat kirja- ja kirjekokoelmat, alkuperäiset arkkitehtuuripiirustukset, tieteelliseen, kaunokirjalliseen tai poliittiseen toimintaan liittyvät

arkistot sekä luonnontieteelliset, numismaattiset ja filateeliset kokoelmat. Aineiston sijoittaminen Suomen ulkopuolelle edellyttää siis maastavientilupaa.

Pääjohtaja Jussi Nuorteva

Tutkimusjohtaja Päivi Happonen